

Champa Foundation bestaat vijf jaar!

V I J F jaar. Al weer vijf jaar is Champa Foundation een feit! Bijzonder hoe een eerste idee is uitgegroeid tot een heuse stichting die op structurele basis steun biedt. In deze jubileumuitgave speciale aandacht voor de mensen en organisaties die de afgelopen jaren op de steun van Champa konden rekenen. Ook blikken we terug op het afgelopen schooljaar en gaan we kort in op een aantal projecten dat dit jaar onze aandacht krijgt. Maar voor dit alles allereerst een heel hartelijk DANK JE WEL aan jou. Voor al je support in welke vorm dan ook. Mede dankzij jou viert Champa dit jaar haar vijfde verjaardag, dankzij jou kan Champa allerlei mooie projecten realiseren, dankzij jou genieten kinderen en jongeren in Azië een vorm van educatie. **DANK!**

Liefs,

Maartje Muskens, oprichter Champa Foundation

www.champafoundation.com

www.facebook.com/champafoundation

Terugblik op schooljaar 2014-2015...

Aan het begin van elk nieuw schooljaar kijken we traditiegetrouw nog even terug op het vorige schooljaar. Dat was het jaar van oogsten: na hard werken hebben veel studenten hun diploma behaald. Ze zijn nu hard aan het werk om zich vervolgens te beraden hoe nu verder. Studeren? Of blijven werken? Een andere belangrijke ontwikkeling werd aan het einde van het schooljaar duidelijker. Zowel de Bamboe school als House of Dreams zijn een nieuwe koers gaan varen. Lees er verderop in deze nieuwsbrief meer over.

... en een vooruitblik op 2015-2016

Dit jaar worden veel van de lopende projecten gecontinueerd. Zo heeft Champa de novisten in Luang Prabang (Laos) goed in beeld en is bekend wie wat nodig heeft. Ook de jongeren die hun studie hebben afgerond blijven we volgen en we springen in waar nodig. Daarnaast vormt de structurele steun aan Giang in Vietnam ook dit jaar een rode draad in de activiteiten van Champa.

Behalve de reeds bestaande projecten zullen ook nieuwe initiatieven vorm krijgen. Deze zomer is Maartje in Laos geweest. In Luang Prabang heeft zij met diverse personen en organisaties gesproken om inzichtelijk te krijgen welke nieuwe projecten opgezet kunnen worden, al dan niet in samenwerking met andere organisaties. Hierover later dit jaar meer.

Hoe gaat het met...

In deze jubileumeditie van de nieuwsbrief zetten we een deel van de mensen en organisaties in de spotlights waarvoor Champa zich de afgelopen jaren heeft ingezet*. Dankzij hun enorme motivatie en ongekennde doorzettingsvermogen maken zij hun dromen om te leren waar. En dragen zij zo een belangrijk steentje bij aan de ontwikkeling van hun land.

*In de vijf jaar dat Champa nu actief is, ontmoeten we veel studenten, novisten en monniken. Alle ontmoetingen zijn bijzonder en allemaal hebben ze hun eigen verhaal. Met sommigen is er nog contact, met anderen is het contact verwaterd. Sommige jongeren zijn op welke wijze dan ook eenmalig door Champa gesteund, anderen op meer structurele wijze. Al komen ze niet allemaal voorbij in dit overzicht, ze hebben allemaal een plekje bij Champa!

VIETNAM

Giang

Het contact met de zussen Huong en Giang in Vietnam bestaat al veel langer dan Champa. Maartje heeft de meiden begin 2005 ontmoet in Friendship Village, nabij Hanoi, waar zij vrijwilligerswerk deed. Op deze plek staat agent orange centraal: het ontbladeringsmiddel dat de Amerikanen in de Vietnamoorlog hebben gebruikt en waarvan de gevolgen nog altijd zichtbaar zijn. Zo zijn de kinderen van de ouders die ermee besmet zijn geraakt ernstig misvormt. Friendship Village, opgericht door een Amerikaan, biedt aan een aantal van hen plek om te wonen, te werken en onderwijs te volgen. Ze krijgen daarbij de zorg die zij nodig hebben, voor zo ver dit mogelijk is met de beperkte middelen die er zijn.

Internationale steun

De zussen hebben zichzelf de Engelse taal eigen gemaakt. Dit heeft er onder ander toe geleid dat zij in contact zijn gekomen met allerlei buitenlandse organisaties die hulp verlenen. Zo heeft een Duitse organisatie gezorgd voor rolstoelen. En toen Huong en Giang een paar jaar later in Hanoi gingen wonen, hadden zij dankzij een Japanse organisatie twee personal assistentes voor hun dagelijkse zorg. Huong en Giang betekende ook de start van Champa. Na het volgen van een computeropleiding hadden zij een eerste betaalde opdracht: het maken van de website van Champa. Een prachtig voorbeeld van waar Champa voor staat. De website is overigens nog steeds up & running!

Soulmate

Na het afronden van hun opleiding in Hanoi zijn de zussen teruggekeerd naar hun ouderlijk huis, een warm bad. Tegelijkertijd hadden ze te kampen met bestaande en nieuwe lichamelijke klachten. Met uiteindelijk een fatale afloop voor Huong. Zij werd in april geveld door een longontsteking en ondanks de medische hulp is ze hieraan in mei overleden. Intens verdrietige familie en overige nabestaanden achterlatend. Vooral voor Giang is het gemis van haar zus, haar soulmate, onbeschrijfelijk groot. Hun leven speelde zich voornamelijk in bed af, maar ze waren in ieder geval samen. Nu staat Giang er alleen voor.

Medische zorg

Ondertussen kampt Giang zelf ook met allerlei klachten waar geen medische oorzaak voor is te vinden. Zo is ze een half jaar erg opgeblazen geweest, ze paste zelf niet meer in de rolstoel, en kon zelfs ook niet meer zien. Gelukkig is haar zicht weer wat teruggekeerd en is ook haar opgezwollen lichaam minder groot. Tegelijkertijd beginnen haar ouders veel ouderdomsklachten te krijgen en hulpbehoevend te worden. Omdat ook Giang met alles geholpen moet worden, is er voortaan 's ochtends en 's avonds een vrouw die haar hierbij helpt. Champa bekostigt deze zorg.

Het blijft ongelooflijk hoe Giang het kan opbrengen bij momenten zich zo sterk en optimistisch te tonen en te dromen over een eigen boekwinkel. De dagelijkse, harde realiteit blijft helaas ook een feit. Onlangs is haar rolstoel kapot gegaan en niet meer te repareren. Champa probeert haar op zo goed mogelijk te ondersteunen op alle vlakken, maar het wrange gevoel dat dit onvoldoende is overheerst.

LAOS

Longgoal

Longgoal is een bijzonder geval: als enige student werd hij in 2010 te goed bevonden voor de basislessen Engels die werden gegeven op de Santiphab High School in Luang Prabang. In combinatie met zijn agrarische studie heeft hij via Champa privélessen gehad om zijn Engels naar een nog hoger niveau te brengen. Tegelijkertijd hebben we samen in het buitenland beurzen aangevraagd, zodat Longgoal zich elders verder zou kunnen ontwikkelen. In dat kader reisde Longgoal in 2012 af naar Israël. Een pittig jaar bestaande uit zes dagen per week werken op een kibboets met werkdagen van 13 uur per dag en met één avond per week Engelse les. Met een interessante levenservaring erbij is hij bij terugkomst in Laos aangenomen op een agrarische school.

Maar daarmee is de ambitie van Longgoal niet gestild. Hij wil meer, zich nog verder ontwikkelen. Afgelopen jaar heeft hij samen met Champa opnieuw aanvragen voor beurzen ingediend, dit keer in Australië en Nieuw-Zeeland. Goed nieuws bereikte Champa deze zomer: Nieuw-Zeeland heeft hem een beurs toegekend. Ter voorbereiding hierop en als onderdeel van de beurs gaat Longgoal nu eerst een jaar Engels studeren in Vientiane, de hoofdstad van Laos. Slaagt hij aan het einde van dat jaar voor de afsluitende test dan zal hij samen met zijn vrouw voor twee jaar naar Nieuw-Zeeland gaan. Belangrijke voorwaarde van de beurs is dat hij na afloop van het programma terugkeert naar Laos om zijn kennis direct toe te passen. Een win win situatie!

Sy

Sy en Champa kennen elkaar nog niet zo lang. Maartje en Sy ontmoetten elkaar in 2014 op de Santiphab High School waar Sy als bibliotheekmedewerker werkte. In zijn pauzes gaf Maartje hem Engelse les en ook fungeerde ze als coach tijdens zijn zoektocht hoe zijn werkende bestaan vorm te geven. Afgelopen jaar heeft Sy een opleiding gevolgd. Binnenkort gaat Sy lesgeven in een dorpje in de buurt van Luang Prabang.

Miss Taiy

Een van de eerste activiteiten van Champa was het verzorgen en coördineren van naschoolse Engelse lessen op de Santiphab High School. Miss Taiy was in 2010 een van de eerste studenten die deze lessen trouw volgde. Inmiddels kan Miss Taiy gezien worden als een 'zusje' van de foundation; zeer loyaal en een grote steun.

Haar harde werken en de vele extra lessen in de avonduren zijn beloond: via Champa kon zij de lerarenopleiding Lao taal volgen en onlangs studeerde ze af, inclusief vermelding 'Beste student'. Op dit moment is Miss Taiy op zoek naar een baan. Dit valt niet mee, onder andere omdat ze thuis wil blijven wonen om voor haar ouders te kunnen zorgen. Dagelijks rijdt ze nu op haar brommer naar omringende dorpen op zoek naar een baan. Om de benzine te kunnen betalen, verkoopt zij er kleding die ze weer meeneemt vanuit Luang Prabang. Wat een topper!

De mede-organisator van de Lao taal opleiding

Saiyos met het zusje van Champa

Ae

Sichan en Ae kennen elkaar van het monnikschap en zijn beste vrienden. Ook Ae volgde van begin af aan Engelse les aan de Santiphab High School en ook hij stond voor de keuze zich volledig toe te wijden aan het leven als monnik of juist als burger. Net als Sichan koos hij voor het burgerschap. De overgang naar de 'normale' maatschappij kostte hem niet veel moeite. Van begin af aan legde hij veel contacten en genoot met volle teugen van zijn nieuwe leven. De studie die hij samen met Sichan volgde, heeft hij eerder afgebroken om aan de slag te gaan als tourguide bij Ock Pop Tok, een lokale fabriek in Luang Prabang waar hoogwaardige textiel wordt gemaakt en waar veel toeristen op af komen. Ae werkt daar nu al drie jaar met enorm veel plezier en verbetert op deze manier tegelijkertijd zijn Engels. Hij woont met vrouw en kind in Luang Prabang. Ooit wil hij docent worden op het platteland, maar voorlopig is hij tevreden met zijn huidige leven.

Sichan

Wie Ae zegt... moet Sichan zeggen! Ook Sichan was één van de eerste studenten die in 2010 Engelse les volgde aan de Santiphab High School. Hij was toen nog *novice* bij een monnikschap in Luang Prabang en het moment was aangebroken om volledig te gaan voor het monnikschap of verder door het leven te gaan burger. Na vele gesprekken hierover, heeft hij uiteindelijk gekozen voor dat laatste. Dit vergde behoorlijk wat van zijn aanpassingsvermogen. Zo is het niet gebruikelijk om een monnik of novice aan te raken, nu hij opeens als 'normale' jongen door het leven ging en werkte in een restaurant werd hij regelmatig door gasten aangetikt als die een bestelling wilden doorgeven. Tijd kan veel veranderen: vijf jaar later is hij uitgegroeid tot een trotse man, echtgenoot en vader van een zoon.

In de tussentijd heeft hij, samen met zijn beste vriend Ae, nog een studie gevolgd. Champa heeft hiervoor een studieplan met ze opgesteld. Helaas is Sichan door omstandigheden daar vroegtijdig mee gestopt. Op dit moment woont en werkt hij tijdelijk in Luang Prabang, om in november van start te gaan als docent Engels in het dorpje waar hij weer naar terugkeert. Hij heeft er een contract voor drie jaar weten te krijgen en is al bezig met plannen voor daarna. Een bijzonder persoon, we blijven hem op de voet volgen!

Zesavanh

Zesavanh is novice bij een monnikschap in Luang Prabang. Hij heeft Engelse lessen gevolgd in Wat Aphay (tempel), al was het niveau voor hem te hoog. Sindsdien heeft Champa contact met hem. Zesavanh is een open, eerlijke en hardwerkende jongen. Hij functioneert volgens zijn 'baas' heel goed in zijn functie als novice, dat hij nog drie jaar mag zijn. Zijn spaarzame tijd besteedt hij graag aan Engelse lessen. Via Champa ontvangt hij regelmatig boeken om zijn Engels te bevorderen, zijn reactie is keer op keer hartverwarmend.

Engelsvrienden
Ae & Sichan

Ae met zijn zoon

Zesavanh
en Champa

Zesavanh
leest

Lainoi

Lainoi is een van de studenten aan House of Dreams, een huis waar kinderen uit afgelegen dorpen wonen, zodat ze onderwijs kunnen volgen. In juni heeft zij de middelbare school afgerond en is ze onlangs gestart met High School. Champa zal haar ook gedurende die periode financieel blijven ondersteunen.

Kampieuw

Novist Kampieuw en Champa hebben elkaar ontmoet in 2014. Hij volgde niet alleen Engelse lessen in What Aphay (tempel), maar was ook drager van het project *Geef het boek door*, wat hij heeft overgenomen van novice Vanhxay. Hij heeft zich goed vastgebeten in het project dat erop is geënt gelezen boeken door te geven aan anderen om de leesvaardigheid te bevorderen. Deze zomer heeft het leven van Kampieuw een nieuwe wending gekregen: hij heeft besloten het monnikschap te verlaten en is begonnen met de docentenopleiding geschiedenis. Ook heeft hij een bijbaan gevonden als ober. Helaas betekent dit ook dat het project *Geef het boek door* (tijdelijk) is gestopt, omdat er nog geen juiste opvolger is gevonden.

vanhxay

Deze goedlachste novice volgde in 2010 de Engelse lessen op Santiphab High school. Tevens heeft hij een belangrijke rol gehad bij het opzetten van het project *Geef het boek door*, wat leidde tot een zeer goede samenwerking. In 2013 heeft hij voor het monnikschap gekozen en besloten het monnikschap te vervolgen in Thailand. Het project *Geef het boek door* is overgenomen door Kampieuw, zie hierboven. Helaas heeft Champa op dit moment geen contact meer met Vanhxay. Hij heeft veel goed werk gedaan in Luang Prabang en we wensen hem dan ook het allerbeste!

Bird

Ook met novice Bird maakte Champa kennis tijdens de Engelse lessen op de Santiphab High School. Deze zeer bescheiden novice werd veel geholpen door de andere novisten in deze klas. Zo vergeet ik nooit meer die keer dat hij vertelde een groot probleem te hebben: zijn broer had hem een pakketje gestuurd en hij moest dit ophalen bij het postkantoor, maar durfde dit niet. Het was een hele onderneming, maar uiteindelijk is het novice Sichan gelukt om samen met hem naar het postkantoor te gaan. Ik heb hem nog nooit zo blij gezien als die dag met het pakketje in zijn hand. Naast zijn Engelse lessen en bezigheden in de tempel was Bird actief bij het project *Geef het boek door*. In 2013 koos hij voor het burgerschap. Hij werkt nu in een booking office en in de avonden gaat hij soms mee met zijn vader om te zingen op feesten. Wie had dat ooit gedacht!

Schmidtson de
naarste van de docent
geschiedenis

Een selfie
van Bird

Son & Song,
beide novisten

Som

Som ging niet alleen naar school op de Santiphab High School, hij woonde er ook – dit was inbegrepen bij de beurs die had ontvangen. Om aan zichzelf en zijn omgeving te bewijzen dat hij de beurs goed besteedde, studeerde hij ongelooflijk hard. De teleurstelling was dan ook groot toen hij niet werd aangenomen op de universiteit. Via Champa heeft hij toch twee jaar Engels kunnen studeren. Vervolgens is hij gaan werken als docent in de buurt van zijn ouderlijk huis. Als internet het even toelaat, hebben we contact. Altijd leuk om iets van hem te horen!

Seng

Seng en Som waren beste maatjes. Net als Som was ook Seng erg gedreven tijdens de Engelse lessen op Santiphab High School. Seng had/heeft de grootste plannen en een bijzonder wereldse kijk op het leven. Champa heeft hem ondersteund bij het volgen van extra Engelse lessen. Het contact met Seng is er nog steeds, al is het niet helemaal duidelijk waar hij nu precies mee bezig is. Hij heeft in ieder geval een vrouw en werkt soms op het land van zijn vader.

Somlith

Deze novist volgde in 2014 Engelse lessen op What Aphay (tempel) en deed daarvoor al actief mee met het project *Geef het boek door*. Hij is leergierig en enorm gemotiveerd om Engels leren. Toen hij hoorde dat het boekenproject (tijdelijk) is gestopt, was hij erg teleurgesteld. Om Somlith tegemoet te komen, is afgesproken dat hij altijd op kosten van Champa boeken mag kopen bij Big Brother Mouse, een organisatie die Laotiaanse boeken uitgeeft ter bevordering van de leesvaardigheid. Hopelijk gaat hij hier gebruik van maken!

Santiphab High School en Library

De afgelopen tijd hebben er grote veranderingen plaatsgevonden op de Santiphab High School. De Engelse lessen die voorheen vrijwel dagelijks in de avonduren werden gegeven, als vrijwillige aanvulling op het reguliere lespakket, is drastisch verminderd. Op dit moment vinden er alleen lessen plaats als er mensen zijn die die lessen ook kunnen geven. Hetzelfde geldt voor de art lessen. Erg jammer, omdat het animo voor zowel de art als Engelse lessen altijd erg groot was.

Daar staat tegenover dat de schoolbibliotheek onverminderd actief is. Bibliotheekbeheerder Somsouk lukt het voortdurend sponsors te vinden, zodat de bibliotheek open kan blijven. Ook is hij recentelijk teruggekeerd van een trip naar de hoofdstad Vientiane waar hij nieuwe boeken heeft gekocht. In 2010, 2014 en 2015 heeft Champa hem ondersteund door Engelse boeken te leveren.

House of Dreams & Kenny

Naast de individuele steun aan personen, richten de activiteiten in Laos zich voor een aanzienlijk deel op House of Dreams. In dit huis wonen kinderen uit afgelegen gebieden die op deze manier in Luang Prabang onderwijs kunnen volgen. De drijvende kracht achter dit initiatief is oud-novist Kenny. Kenny en Maartje hebben elkaar in 2010 ontmoet waar hij haar docent Laotiaans was. De gesprekken over koetjes en kalfjes kregen al snel meer inhoud en zo ontstonden de eerste ideeën voor House of Dreams.

In de huidige praktijk betekent House of Dreams dat kinderen totdat ze klaar zijn met hun studie in het huis kunnen wonen en dat hun levensonderhoud volledig wordt bekostigd. Op deze manier kunnen zij zich volledig concentreren op hun studie. Zodra zij na hun studie een baan hebben gevonden, betalen zij een deel van de kosten terug aan House of Dreams. Het huis heeft beperkte opvangcapaciteiten, kinderen moeten daarom worden geselecteerd. Bij de selectie wordt er gekeken naar motivatie en potentie, en ook is de steun van de ouders een voorwaarde. Zo vindt House of Dreams het belangrijk dat de kinderen minimaal 2 keer per jaar naar huis gaan en dat ouders hun kinderen bezoeken.

De weg naar het huidige resultaat was er een met de nodige obstakels. Het koste veel moeite om de overheid te overtuigen, er waren forse geldproblemen vanwege het aanvankelijk uitblijven van donateurs en de zoektocht naar een geschikte locatie viel ook niet mee. Maar nu loopt het!

En Kenny heeft de smaak te pakken. Hij wil uitbreiden en groter worden in meerdere opzichten. Op het juiste moment kwam organisatie *Your own two hands* in zicht. Deze organisatie gaat Kenny helpen met het realiseren van zijn nieuwste doelen. Dit betekent ook dat vanaf dit jaar de betrokkenheid van Champa bij House of Dreams een wat andere vorm gaat krijgen. Zo zal in de dagelijkse praktijk en als het gaat om zakelijke beslissingen *Your own two hands* een meer prominente rol innemen. Wat blijft, is de adviserende rol die Champa blijft houden richting de jonge ondernemer Kenny. Ook blijft Champa studente Lainoi supporten.

Kenny in actie

Bewoners van House of Dreams

Bamboo School

In Phandeang Village, nabij Luang Prabang, staat de Bamboo School, een basisschool. Deze school helpen we als daar concrete behoefte aan is. Zo hebben we de eerste twee jaar in het bestaan van Champa schoolmaterialen gedoneerd en hebben we vorig jaar meebetaald aan de reparatiekosten van het dak als gevolg van hevige regenval. Er zijn plannen om de school uit te breiden met een secondary school. Als die plannen concreet worden, kan ook deze nieuwe school rekenen op steun van Champa.

Big Brother Mouse

Big Brother Mouse is een organisatie waar Champa graag mee samenwerkt. De organisatie zet zich actief om de leesvaardigheid onder Laotianen te bevorderen en tegelijkertijd Engels te ontwikkelen. Dit doet ze door bestaande boeken uit het buitenland te laten vertalen in het Laotiaans en beide talen af te drukken. Keer op keer een uitdaging aangezien de overheid strikt in de gaten houdt of de boeken wel geschikt zijn en ook omdat er niet veel vertalers zijn.

Champa koopt regelmatig boeken: om te gebruiken in de lessen, voor het project *Geef het boek door* en om als cadeau te geven. Ook heeft Champa geholpen bij de organisatie van meerdere zogenaamde book party's waar boeken op een informele manier onder de aandacht werden gebracht. Bijzonder trots is Champa op de sponsoring van het boek *The town mouse and the country mouse*. Erg mooi om dit proces van dichtbij mee te maken en inspirerende mensen te moeten. En met als resultaat: het allereerste boek dat Champa heeft laten drukken is een feit en is sinds kort te koop (alleen in Laos, helaas niet via Bol.com... ☺).

Trots!!

Ban van le village

Dit is het dorp waar de familie waar Maartje altijd verblijft als ze in Luang Prabang oorspronkelijk vandaan komt. De school in dit dorp zit altijd te springen om schoolmaterialen. Jaarlijks kan de school een pakket van Champa verwachten met daarin schrijfgerei en schriften.

Kom maar op!

Misschien dat je na het lezen van deze nieuwsbrief vragen hebt? Of misschien dat je wel een briljant plan hebt om Champa en daarmee projecten in Azië te ondersteunen. Aarzel niet en laat het weten, ik hoor het graag!

Een bezoekje waard

www.bigbrothermouse.com
www.champafoundation.com

<http://communityreadingroom.weebly.com>
www.facebook.com/champafoundation

TOT SNEL
WEEK!

Champa Foundation || Krommeweg 10 5211 RK 's-Hertogenbosch || T: +31 6 107 757 43 || KVK: 50700766 || ING: NL03INGB0005694254
E: info@champafoundation.com W: www.champafoundation.com F: www.facebook.com/champafoundation

Champa Foundation: supporting education in Asia